

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1930. Štev. 6.

Posamezna štev. 2 Din.

Materijalizem.

Največja duševna bolezen modernega sveta je — materijalizem. V vsem javnem in privatnem življenju modernega sveta nam zija nasproti njegov posvetnjaški obraz. Njegov duh zastruplja mlada in stara srca, uničuje družine, cele narode in odvrča srca od Boga in nadnaravnega življenja k tlom, k materiji, k iskanju sreče le v stvari, le v materijalnem uživanju.

Mnogokrat se ljudje še ne zavedajo ne, kako globoko so že v materijalističnem mišljenju in življenju; so celo taki, ki žele biti dobri katoličani, pa iz vsega njihovega govorjenja in življenja odseva le materijalistično naziranje. Materijalizem je kakor kuga, v kateri živimo, se gibljemo, pa se njenih bacilov navzamemo, da še ne vemo kdaj.

Poglejmo nekaj zgledov, ki kažejo materijalistično mišljenje našega časa.

Nekoč sem v šoli kontroliral, kateri otroci so opustili nedeljsko sv. mašo. Med temi je bila tudi deklica, hčerka delavca. Pa jo vprašam: „Zakaj pa nisi bila v nedeljo pri sv. maši?“ „Me mama ni pustila,“ je bil odgovor. „Pa zakaj te ni pustila k sv. maši?“ izprašujem dalje. Pa odgovori otrok: „Saj sem prosila, da bi me pustila, pa je rekla: kaj pa imaš od tega, če greš k maši?“

„Kaj pa imaš od tega; koliko ti pa nese to; kaj pa ti dajo duhovniki; ali kaj boljše živiš, če hodiš v cerkev, k spovedi, če moliš...“ Tako govori materijalizem, materijalistično mišljenje.

„Veste kaj, gospod,“ mi je modrovala druga delavska mati, „pri nas smo vedno molili, pa smo zmeraj reveži, pri sosedu pa nič ne molijo, nič ne hodijo k maši v nedeljo, pa se jim vedno dobro godi, jaz pravim, da bomo kar nehali moliti, saj tako vse skupaj nič ne pomaga...“

Tako vidimo, da mnogi tudi pri molitvi iščejo preveč le koristi tega sveta. Zakaj molijo, kaj prosijo predvsem od Boga? Za zdravje pri družini in živini, za dobro letino, za odvrnitev časnih nesreč, za dobro službo, da bi dobre rede dobili v šoli itd. Za pravega duha vere, za pomnožitev milosti božje, za stanovitnost v dobrem, za napredek v duhovnem življenju, za utrjenje vere, upanja in ljubezni, za razširjenje krščanstva, za spreobrnjenje grešnikov in sploh za kraljestvo božje in njegovo pravico... za vse to skoro nič ali prav malo.

Nekoč je na Dunaju delal inženerski izpit slovenski študent. Pa je naročil mami, naj moli in daruje sveče sv. Antonu, da bi srečno prestal skušujo. In dobra mamica je prižigala sveče pri sv. Antonu, molila in iskreno prosila. Pa je prišel popoldan na dan skušnje telegram iz Dunaja: „Nič več ne molite, sveče ugasnite, skušnjo sem napravil.“

Kakšni koristolovci so žalibog nekateri celo pri molitvi! V nesreči in potrebi delajo obljube, gredo celo k sv. zakramentom, vlečejo za rokave sv. Antona, prižigajo sveče Mali Tereziji; ko so pa dosegli, kar so hoteli, pa pozabijo na obljube, na molitev in na vse svetnike, in tudi na Boga. Če se jim pa ne zgodi po njih volji, se pa celo kregajo

nad Bogom in svetniki, so užaljeni in tako radi govore, kakor da bi hoteli nagajati Bogu: „Saj nič ne pomaga...“

Da, da, celo pobožno obleko si zna nadeti grobi materijalizem. Celó Boga in molitev presoja vse bolj s stališča „kšefta“.

Pa to so bolj ponižne oblike materijalizma. Poglejmo njegove hujše izrodke.

Nekoč se peljem po železnici in gledam skozi okno v zeleno pomlad. V kupeju je bilo vse polno. Med drugimi se je peljala tudi mestna družinica ven na deželo, na dopust. Bil je mož, bolje situiran, njegova žena in par otrok pet do osem let starih. V kupeju je bila še druga, starejša dama, ki je začela z materjo obeh otrok pogovor. Najprej se je govorilo o vremenu, nato o cilju potovanja, nato od kod so in kaj so. In prišel je pogovor tudi na otroke.

„Pa imate samo ta dva?“ Vpraša starejša dama.

„Oh, kaj jih ni dovolj, saj sta še ta dva preveč, kdo bi bil pa tako neumen, da bi imel več otrok, kaj ni bolje, da imata dva dovolj jesti, kakor da jih deset strada“, je v naglici odgovarjala mlada mati in začela pomenljivo gledati na mene.

„Saj imate prav“, odgovarja starejša dama. „Koliko revščine je po nekaterih družinah, pa si nakopujejo cel kup otrok, potem pa vlada sama beračija, pa jih mora še občina rediti.“

In začela je zopet z vso vnemo mlajša: „Pa so še nekateri tako starokopitni, da zahtevajo od matere, da bi imela cel kup otrok, še odveze ne dobiš pri spovedi, če jih en ducat ne podiš pred seboj. Ne rečem, ja tisto je greh, če jih mati mori, spravlja s sveta, ko jih še na svet ni bilo, to je greh, ampak...“

Vse navzoče občinstvo se je zvedavo obrnilo proti meni, kaj bom na to rekel. Toda ni me bilo volja, da bi na takem mestu razpravljal o tej delikatni zadevi, pa sem molčal. Starejša dama pa se ni mogla premagati, in me kratkomalo atakira: „Gospod, ali ste tudi vi tako pretirano hudi...? Ali tudi vi ne daste odveze...?“

Kaj sem hotel, moral sem začeti. Pa vprašam mlajšo mater: „Oprostite, gospa, eno samo vprašanje: Če bi vi imeli deset otrok, pa bi jih ne mogli preživljati, ali bi jih smeli potem nekaj pomoriti!“

„Tisto pa že ne, to je pa že greh.“

„Kakor ste že prej rekli, nekateri tako delajo, da jih more. Pa se ravno tako izgovarjajo, kakor vi... Pa jih ne more večinoma revni, ampak premožni... bolje situirani sloji. Vsi pa se izgovarjajo in opravičujejo svoj strašni greh samo z materijalnimi izgovori: dobiček, korist, premoženje, zdravje, telesna lepota, ugodnost življenja. Materijalni oziri, ki se navajajo, niso nikdar zadosten vzrok, da bi se smel delati greh. Sicer bi smel tat krasti, ker ima od tega dobiček, potem bi bila odrtija dovoljena, ker bi imel eden dobiček od tega. Tu ni mesto, da bi razpravljali o delikatni zadevi, ki ste jo načeli, saj vam je gotovo spovednik dobro pojasnil, povdarjam le to, da radi materijalnih koristi, radi

lažjega življenja, radi večje ali manjše uradniške plače ni dovoljeno delati greha...“

„Vi duhovniki lahko govorite,“ se je stanovitno branila mlajša dama, saj nimate nič takih skrbi, a mi vemo, kako je to težko.“

„Naj povem še eno misel o tej zadevi,“ nadaljujem. „Ko bi sedaj v sosednjem vozu naenkrat kdo zbolel na kugi in bi zahteval duhovnika, bi prišli morda semkaj, pa bi me poklicali, da bi ga spovedal. Pa bi se duhovnik začel izgovarjati, da je nevarnost, da se okuži, da dobi kugo in umrje in bi ne šel pomagat umirajočemu, kaj bi vi rekli takemu duhovniku?“

„Grdo bi ravnal, svoje dolžnosti bi ne spolnil.“ Se je glasil odgovor.

„Prav ste povedali,“ nadaljujem. Duhovnik je prevzel to dolžnost in mora, če treba dati tudi življenje za svoj poklic in če tega ne bi storil radi materialnih ozirov bi bil stokrat nevreden duhovnik. Duhovnikova dolžnost je, da vrši svoj duhovski poklic. Poklic poročene žene, določen od Boga je, da je mati, če ji Bog da otroka. Duhovnik, spovednik, ni dal te postave, on tudi ne sme drugače učiti, kakor je ukazal Bog. Bog je določil zakonski ženi poklic in če svojega poklica noče vršiti, je pač skaza — žene in matere — — —“

Moderni materializem gre pa še dalje. Pariški list „Croix“ piše dne 27. februarja letos sledeče: „Kristus ni na svet prišel za zdrave, ampak za bolnike; ne za pravične, ampak za grešnike; ne za bogatine, ampak za reveže; ne za modrijane, ampak nevedne. Radi tega je Sv. Duh določil v Cerkvi posebno odlično mesto revežem, slabotnim, zatiranim in trpečim. Nekateri zdravniki in sociologi pa delujejo popolnoma v nasprotnem smislu, ko gre njihovo delovanje za tem, da se iz človeštva nasilno iztrebijo bolni in reveži. Neki profesor na univerzi v Parizu je pred nedolгим časom takole pisal: „Kaj nas brigajo gluhonemi, vodenični, rahitični in božjastni pohabljeni? Taki so vsled pomanjkanja močne volje, ali pa vsled telesno duševnih kakovosti. V prvem slučaju so sami zaslužili, da se izključijo iz človeške družbe, v drugem slučaju, če so prišli na svet vsled telesno-duševnih konstitucij, bi se moralo preprečiti, da njih slaba kri pokvarja človeško pleme.“ Pariška lista „Figaro“ in „Journal des Debats“ sta to stališče hvalila in pristavljala: „Mi vzdržujemo celo množico zdravnikov, profesorjev in bolniških strežnikov radi teh bolnih in slaboumnih, zato bi bilo treba preprečiti, da bi telesni in moralni slabosti rodili otroke...“ Dr. Hanswirth v Bernu pa zagovarja celo umor vseh neozdravljivo bolnih in slaboumnih. Zakaj to? Vse samo zato, da bi se človeštvo iznebilo tega bremena!“

To je grobi materializem, kakor so ga zagovarjali pagani, ki so izpostavljali slabotne otroke psom in mačkam v hrano, to je materialistični barbarizem divjakov, ki more celo svoje onemogle starše, da se otresejo skrbi za nje...

Materializem človeka tako zastrupi, da uničuje celo življenje človeka radi male koristi.

Krššanstvo pa uči, da je vsa materija, vse dobrine tega sveta le sredstvo, ki naj služi duhu v dosego večne duhovne sreče. Ena sama človeška duša je več vredna, kot vse premoženje vsega sveta! Človeška duša je več vredna kot življenje!

Pred paganskim sodnikom je stal kristjan, mož, oče velike družine. „Ti si kristjan,“ ga nagovori paganski sodnik. „Imaš premoženje, družino, otroke, si plemič, odličen mož. Ohraniš življenje, čast in imetje, če daruješ samo malo kadila bogovom; če pa tega ne storiš, izgubiš ti in tvoji vse premoženje, vse državljanske časti, pa tudi življenje. Izvoli — eno ali drugo.“ In kristjan, mož, oče malih otrok je odgovoril: „Ne morem darovati bogovom, ker molim in priznam le enega živega Boga, ki je ustvaril življenje, čigar lastnina smo vsi.“ Samo malo prahu bi bil lahko vrgel, pa bi bil rešil svoje življenje, svoje premoženje, svojo čast in družini očeta. Tako je pa šel v smrt, v mučeniško smrt,

njegova družina pa v bedo... ker so ostali zvesti evangeliju. Tako delajo in so dolžni ravnati kristjani!

Materializem pa je v mnogih zamoril živo vero v Kristusov nauk, zato radi gmotnih koristi delajo greh, prelamljajo božji zakon, teptajo dolžnosti svojega poklica, pozabijo na svete dolžnosti zakona, more celo lastno kri. Materializem je tisti paganski Moloh, kateremu kakor pagani žrtvujejo roditelji celo svoje lastne otroke.

Podirajte vsi, ki še verujete v evangelij, kraljestvo tega malika!

Praznik našega dijaštva.

Néverni Tomaži stojte od strani in buljijo: Jeli to mogoče? Ali je to res privrelo iz src? O, trhlo drevo materialističnega nazora poganja še semintja svoje nebogljene pogankje; ljudi, ki imajo starinske, danes v resnično inteligentnih krogih že davno premagane protiverske nazore. Ti ne morejo verjeti, da je val iskrene verske obnove pljusnil tudi k nam. To živo zanimanje za religijo, verske vrednote, liturgijo in predvsem za resnično versko življenje je pri nas izraz tega obnovečnega hotenja. In kakor je vedno mladina vodilna pri vsakem pokretu, tako je tudi ta verska obnova zajela najprej naše dijaštvo, ki prav s tem dokazuje svoje zdravje, svojo budnost in samostojnost. Blagor nam, narodu in dijakom samim, če bo ta pokret čedalje bolj rasel in se poglobljal med našim dijaštvom.

To veselo versko hrepenenje se je javilo zlasti dne 11. maja, ko je naša gimnazijska kongregacija slavila svoj praznik in sprejela v svoje naročje kar 56 novih članov in članic. Tiho, a skrbno se je dijaštvo nanj pripravljalo. Ozaljšalo je kapelo kakor še nikoli, sprejelo je z vso prisrčnostjo pomožnega škofa dr. Rožmana, ki je prišel sprejemati v kongregacijo. Mlaji, napisi, venci, rože; o, te rože in to cvetje, vse je bilo simbolj njegove cvetoče in zdrave mladosti, ki jo uživa mlad človek v svojem Bogu, zavarovan pod plaščem svoje dobre duhovne matere Bogorodice. Simbol tega, kar ta marijanska mladina je in simbol tega, kar hoče postati in ostati: srečna deca ob materi s toplim in skrbnim srcem.

Dijaški pevski zbor in orkester sta pričela prisrčno družinsko slavlje. Nato „Veni, Sancte Spiritus!“, ki ga dijak tako potrebuje! Nato govor presvetlega: Vsaka duša je že po svoji naravi božja podoba, še bolj je to po posvečujoči milosti. Naloga kongreganista je, je izvajal presvetli, da to bogopodobnost v sebi razvija, neguje in spopolni. V tem velevažnem delu ga materinsko podpira božja in ob enem njegova Mati, ki je ob enem vzor, najlepši in najbolj prikupni vzor. Marija dijaka varuje v temnih in nevarnih dneh, ga reši blata in ga dvigne, ako je zašel. Zato je zaveza, ki jo naredi kongreganist ob svojem vstopu z nebeško Gospo, večna, ni le za čas tega življenja, ampak naj bo tako močna, da sega tudi preko groba. Dijak kongreganist naj bo pa tudi apostol, ki preganja pri svojih tovariših grdo mardonanje, ki je eden izmed najgrših in tujerodnih madežev na našem marijanskem slovenskem narodu. Tako je govoril presvetli.

Sledil je sprejem. Ni zlepa tako ginljivega trenutka kakor je tisti, ko duhovnik da vsakemu kandidatu poljubiti svetinjo in mu jo potem pripne na suknjič z besedami: „Sprejmi te Marija v svoje varstvo in pripelji te v večno življenje!...“ Kaj more takrat čutiti recimo vzgojitelj ali gospodinja mladega dijaka! Kaj šele mati! Nekdo je dejal: „Tedaj mi je bilo, da bi jokal od radosti. Zdelo se mi je, da je odslej vsa vzgoja tisočkrat olajšana. Bilo mi je, kakor da se me je fant tedaj oklenil, me pogledal čisto odkrito v oči in govoril: Zdjaj bom pa vedno dober. Jokal bi, da bi me ne bilo sram.“ Ali niso veseli starši, če dobe dobrega vzgojitelja ali prijatelja svoji neutrjeni deci. In katera družina naj bi bila boljša kakor je družina Marijinih vitezev, katera vzgojiteljica modrejša ali zglednejša kakor je blagoslovljena med ženami?

Sledile so slovesne litanije. Kakor bi novi člani in vsa marijanska družina klicala v zaupni prošnji: Prosi za nas, Mati, da ostanemo zvesti svoji pravkar dani obljubi. Zvesti za vedno, do groba in še preko njega! In potrdil je Sin Marijin v presv. R. T. pri blagoslovu njihovo zavezo. Kdo bi torej potem ne imel polnega zaupanja, kajti kar se zida na Boga, ostane vekomaj . . .

Pa povejte, ljudje, ali je katero slavlje lepše nego je versko slavlje? Ali ostane katerakoli prireditelj tako dolgo in toplo v spominu kakor taka, pri kateri se izročajo srca za vedno velikim življenjskim idealom.

Mladina, razumevaš duha našega časa. In temu se pravi: Bog je alfa in omega. Tvoja naloga pa je vzdržati v zapeljivi omami tega varljivega sveta. Kajti prava pobožnost, pravi sv. Jakob, je: neomadeževanega se ohraniti pred tem svetom. Vitezi ste, ki morajo držati svojo zvestobo za ceno svoje lastne časti. Sledeča „Davorija Marijinih mladcev“ mora postati tudi vaše geslo:

Danes težko je brodirati skoz svet.

Kdo gleda še danes v nebo?

Kdo zvezde še šteje?

Vendar če zatonejo zvezde poslednje nad nami,
nam zvezda Marija še svetli
in dokler ta luč nam gori nad glavami,
pred temo in žalostjo še smo oti.

Pozdrav Ti, o zvezda Marija!

O Mati, o zapovej!

Ker nam bije srce po Tvojega srca utripu, Marija!

Mi hočemo svet zazibati spet

po Tvojega srca utripu, Marija!

Kako je krmarju z Marijo lahko, lahko!

Najgloblje hrepenenje mladih duš pa mora biti tole:

Marija, nas, vitezov svojih vodnica,
do vdanosti duše razvzmeni!
Ti v svoje nedolžno naročje nas vzemi
in daj, da nikdar ne zgrešimo več Tvojega klica,
o Roža Marija!

In, mladina, če te bo srečal kdo, ki se ti bo samo pomilovalno nasmehnil, vedi, da ni vredno tvoje vzvišene poti, da bi se zanj zmenila. Pa če bi prišel drugi, ki mu ni dano razumeti božjih dihov in bi ti dejal, da svoje versko hotenje, samo hliniš, tedaj odgovori, kakor je pisano: „Pustimo, da mrtvi svoje mrtve pokopljejo.“ Mrtvi niso za žive. V sredi je pa prepad in prehoda ni med življenjem in smrtjo drugega nego — Bog.

Našim prvoobhajancem.

Mnogo odraslih ljudi ima neko lepo navado. Vsako leto na dan svojega prvega obhajila pristopijo spet k Jezusu in obnove dobre sklepe, ki so jih imeli pri prvem sv. obhajilu. Tako se vsako leto nanovo darujejo svojemu ljubemu Bogu, dajo mu svoje telo in svojo dušo. Ker jih je Jezus tako ljubil, da je prišel v njihovo duščico, so mu hoteli povrniti. Zato so naredili na dan prvega sv. obhajila poseben trdni sklep, nekako obljubo, katero hočejo držati do smrti. In kadar se spomnijo na lepi praznik prvega sv. obhajila, ponove tudi ta svoj sklep.

Otroci, kaj pa hočemo mi letos dati ljubemu Jezusu, da mu povrnemo, ker bo prišel k nam. Ali ne bomo tudi mi naredili posebnega trdnega sklepa, ki ga bomo Jezusu na ljubo držali celo življenje tja do smrti. Naj vam povem malo povest, kako je mali Stanko naredil in držal tak sklep.

Stanko ni bil posebno priden. Še preden je hodil v šolo, je bil trmast otrok. Atka se je še bal, mamice pa prav nič. Velikokrat je moral zato klečati, celo na ostrem polenu — mama ga je dala klečat kar v kuhinji pri štedilniku. Pa se ni nič poboljšal. Gledal je izpod čela, rad držal šobo in še se rajši kujal. Res ga je bilo včasih strah, če je moral klečati v hiši v kotu pod križem. Mama mu je večkrat dejala, naj pogleda razpetega Jezusa, kako joka

v kotu nad kujavim Stankotom. Kadar je moral potem za kazen klečati pred Jezusom na križu in ves čas gledati vanj, je sklenil da se poboljša. A čez par ur je že pozabil na svoj sklep in je bil stari nepridiprav.

Ko je hodil Stanko v prvi razred, mu je dejal gospod katehet, da pojde koncem leta k prvemu sv. obhajilu. Povedal je mamici. Njemu je bilo vse eno, ali gre ali ne, vedel je, da bo moral potem postati bolj priden. Mama pa je šla h gospodu katehetu. Rekla je, da Stanko še ne sme k obhajilu, ker se nič noče poboljšati. Katehet je pa tolažil skrbno mamico: „Saj prav zato mora k sv. obhajilu, da bo potem boljši. Potem mu bo pomagal Jezus sam. Zato je Stanko še bolj potreben božjega kruha kakor dobri otroci. Še vsi otroci so bili po prvem sv. obhajilu boljši kakor prej.“

Zdaj je tudi mama pustila Stankota. A vsak dan je molila zanj, da bi res lepo prejel Jezuščka.

Prišla je nedelja presv. Trojice, dan prvega sv. obhajila. Stanko je bil prejšnji dan pri sv. spovedi. Opravil je tudi večerno in jutranjo molitev. Vesel je bil, ko je oblekel novo modro obleko in odšel proti župnišču. Zvonovi so ta dan prečudno lepo peli. A vendar čisto vesel ni bil. Čutil je, da so drugi otroci vse drugače ljubili Jezusa. Na žarečih obrazih jim je bral. On pa ni mogel. Vedel je: to je zato, ker sem tako trmast.

Iz župnišča so šli za banderi v cerkev. Mala banderica sta plahutala po zraku nad otroci, menda od veselja. Vsako besedo so preglušili zvonovi. O, in oltar! Same luči, sveče tako bele in solnce je sijalo skoz rože. Dehtelo je po vsej cerkvi. Kakor da so se nebesa z Jezusom že približala. Stanko je danes molil z nekim strahom. Vsi so klečali. Strežnik je zvonil, že je minilo povzdigovanje. Slednjič je pozvonilo čisto kratko sv. obhajilo. Otroci so poklekili k belemu prtu, Jezus je prišel z duhovnikom k obhajilni mizi. . . Stanko je čutil, da ni vreden Jezusovega obiska. Tako resen je bil. Na obrazu se mu je kazalo spoštovanje, s katerim je prejel Gospoda pod svojo streho. Odšel je na svoj prostor in spet molil. Skušal se je pogovoriti s prijateljem Jezuščkom, kakor jim je naročil gospod katehet. Pa je govoril sam pri sebi otroško zaupno: „Jezušček, veš, da sem svojeglav in da teško ubogam. Saj bom priden. Tudi ti, Jezušček, si bil otrok. Kaj si najraje delal?“ In zdelo se mu je, da je slišal Jezuščka odgovarjati: Najraje sem ubogal svojo mamico Marijo. Stanko če me imaš rad, ubogaj!“

Tedaj se je Stanku storilo milo. Ozrl se je še enkrat k obhajilni mizi. O, in prav tedaj je videl svojo mamico, ki je bila tudi pri sv. obhajilu. Blizu njega je šla nazaj na svoj prostor. Stanko je opazil, da ima solzne oči. Tedaj je bil premagan. Tedaj je sklenil, da bo vedno ubogal svojo mamico. „Jezušček, saj te imam rad! Nikar ne bodi več hud name! Zdaj pa ti obljubim za zmerom, da ne bom nikoli več kahal trme. To ti obljubim za svoje prvo sv. obhajilo. Vzemito mojo besedo in mi jo pomagaj spolniti! Pa če bo še tako težko, bom! Vsak dan bom molil Oče naš za mamico, da ne bom pozabil. Kadar me bo hudo prijelo, se bom rajši v ustnice ugriznil kakor bi se vdal svoji tuki.“

Ko je Stanko prišel domov, je od veselja objel svojo mamico. Sam ni vedel, zakaj jo je imel danes tako rad. Tudi mamica se mu je zdela veliko boljše in prijaznejše. Od tedaj je tudi ubogal prav lahko. Kar nič težko se mu ni zdelo. Bil je kmalu zelo odločen fante. Oče se mu je kar čudil. Kmalu so ga lahko pošiljali po vsako stvar v trgovino. Tudi denar so mu že zaupali. Vedeli so, da je skrben in pošten, da bi za svoj ljubi domek in svoje starše vse storil. Res ga je še včasih napadla trma, a jo je že v par trenutkih ukrotil. Res ga je še včasih napadla trma, a jo je že v par trenutkih ukrotil. Če mu je mamica odločno rekla, je gotovo ubogal. Včasih je celo jokal, tako mu je bilo težko ubogati. Takrat je vedno objel mamico in mu je odleglo, lahko se je premagal.

Vsakokrat, kadar je šel k sv. obnailu, je ponovil isti sklep. In zdelo se mu je, da ga ima Jezus zdaj zares rad. Bil je pa tudi ves srečen, čutil je, kako lahko mu je postalo ubogati od prvega sv. obhajila dalje. V knjižici pri Jezusu je imel četrto božjo zapoved podčrtano s svinčnikom, da se je vedno spomnil svoje obljube. Zato knjižice ni hotel nikomur pokazati, kar se je vsem dečkom čudno zdelo. Vedeli so, da ima v knjižici neko skrivnost.

Otroci, kaj bomo pa mi dali Jezusu? Vsak eno majceno obljubo, en zares trdni sklep bomo gotovo radi dali. Veste, katero? Psst! Vsak naj da tisto, ki jo najteže da. Tako kakor tistile trmasti Stanko: Ubogal bom rad. Pa naj bo še tako težko, bom, res bom! Pa tudi držali bomo, kajne? Vsi in zmerom! Za spomin na največji praznik naše mladosti, na svoje prvo sv. obhajilo. O, vem, da ne bo nikdo tako grd, da bi na to pozabil.

Tudi Dominik Savio, mali deček, ki ga bodo sv. oče kmalu proglasili za svetnika, je napravil take sklepe pri prvem sv. obhajilu. V mašno knjigo si je zapisal takole: „Moja prijatelja bosta Jezus in Marija. Rajši umreti kakor grešiti.“ In te sklepe je nosil vedno s seboj. Kam pa naj si jih mi zapišemo? Tja, kjer bo ostalo najbolje in najdalje zapisano. Tja, kjer bomo najlažje brali in najlažje nosili vedno s seboj. To je, saj že vsi veste, v — srce. Torej na dan sv. obhajila si vsi zapišemo v srce: Ubogal bom!

Farizejstvo.

To je pa grda reč. Seveda je, pa še kako. Ampak, sodite sami, ali moremo drugače imenovati početje, o katerem par besed.

Duhovnikova služba in dolžnost je, da opozori na nevarnosti spolnih zablod. Reči smemo, da postopamo pri tem previdno in modro, saj ta namen imamo prav jasno in gotovo. Tako je parkrat že govoril o tem »Kranjski Zvon«, omenjal je to hudo rano postni pastirski list, tudi ta ali oni pridigar mora svariti pred to kugo, v spovednici treba opozoriti na čistost in zdržnost.

Pa ti pridejo ljudje in vpijejo: „To je pohujšanje! Vi kvarite mladino! Tega pred otroci ne smete govoriti! Kaj tacega se ne sme brati“ itd.

Na to dejstvo, da namreč tako kritizirajo izvestni ljudje naše opomine in svarila, par vprašanj:

Ali Vi, ki tako govorite, pazite na knjige, ki jih čitate? Vaši otroci? na razglednice, ki jih pišejo in dobivajo?

Ali Vi, ki tako govorite, energično prepoveste mladostnim vsako kvanto, odraslim pa pokažete svoj stud nad tem?

Ali Vi odidete iz kina, kadar se nepričakovano (?) prikažejo na platnu opolzki prizori?

Ali Vi doma trpite liste, ki dosledno v tem pogledu izpodkopujejo pravnost? ali pustite, da jih bero otroci?

Ali Vi veste, s kom občuje Vaš sin, Vaša hči? veste, kje je bil tako pozno zvečer?

Ali Vi oblačite svoje hčere po vesti in pameti ali po „modi“?

Ali Vi trpite v svojih stanovanjih nesramne slike?

Če morejo tisti, ki kritizirajo v tem pogledu besede in svarila škofa in nas duhovnikov, na predstoječa vprašanja odgovoriti z „da“ ali „ne“, kakor zahteva smisel, potem to ni farizejstvo.

Ako pa na ta vprašanja umolknete, ali pa zavijate odgovor, ali pa se zlažete, to je farizejstvo! Farizejstvo tudi ni, ako Vas je v resnici, pred Bogom in vestjo skrb za izročeno Vam mladino, in iz te skrbi tako govorite. Taki samo ne poznate življenja ter ga gledate v rožni luči.

V človeški družbi je mnogo umazanosti. In to umazanost hočejo nekateri, navadno farizeji, po vsej sili mladini viliti v srce. Zato jo moramo svariti, opominjati in kazati zle posledice nečistosti za dušo in telo, za družino in državo,

pa naj satan sika in se zvija, kolikor mu drago; kaže, da je bil občutno prizadet.

Vašim otrokom pa ne bodo škodovali ne naši opomini ne zapeljevanja sveta, ako jih boste Vi, stariši, o pravem času, ko je potrebno po telesnem in duševnem razvoju Vaših otrok, o vsem tem skrbno, modro in živo sami poučili ter jim pokazali tako dolžnosti, ki so s tem v zvezi, kakor tudi naravne in nadnaravne pripomočke, ki jih morejo obvarovati pred padcem in pogubo. Poučite jih pa tudi z lastnim zglednim življenjem, tega nikakor ne pozabite!

Ako pa Vi, prvopoklicani, tega ne storite ter vendarle kričite na nas, da „pohujšujemo“ ko vendarle samo skušamo nadomestiti Vašo tozadevno dolžnost, povejte: ali ni to res farizejstvo?

F. Milčinski.

Žena ni marala otrok.

(Pravljica.)

Pa sta njega dni živeli dve sestri. Starejša je bila omožena in je imela pet otrok: zdravi so bili kakor riba v vodi, živi kakor iskra, siti pa nikdarnikoli, mati ni grižljaja nesla k ustom, da ni ta ali drugi začivkal: „Meni tudi, meni tudi!“ Pa jim je mati iz srca rada dajala in če ni bilo pečenke, kruha je bilo vedno vsem dovolj, deci in staršem, ker jim ga je blagoslavljal ljubi Bog.

Mlajša sestra, neomožena, je gledala, kako živijo, pa je vihala nos: „Jaz, če bi se možila, otrok ne bi marala, da bi me mučili, zajedali — nič otrok, nič nadlog!“

In kakor je rekla tako se je zgodilo. Omožila se je, daleč stran v drugi kraj, dobila je dobrega moža, in mož si je želel dece, ali dece ni bilo — in zakon je bil pust in brez prave sreče. V petem letu zakona pa je mlada žena na hitro zbolela, in je ponjo prišla smrt, baš ko je bil mož z doma po kupčiji, in reva ni imela svojega človeka, da bi ji držal roko pri strašni ločitvi. Stara sosedka ji je stregla, pa še njo je bilo strah in je zbežala, ko je bolna žena na zadnjo uro premilo klicala: „Deca moja, deca moja, dečica draga, kje si moj cvet, ki nisi dozorel!“ Sama je umrla in ni bilo nikogar, da bi se ob mrtvaški postelji jokal in zanjo molil.

Starejša sestra še ni bila zvedela, da ji je mlajša sestra umrla; bili sta daleč narazen in pošte so hodile počasi. Kar se zgodi, da ji zbolí sinček Ivo najmlajši. Vso noč je plašno ječal in zjutraj tožil, kaj da mu je v spanju legalo na prsa, ga tlačilo in mu jemalo sapo; kakor mačka tiho je prišlo, tiho odšlo, rad bi bil klical na pomoč, pa da ni zmogel glasu.

Mati si je mislila: „Fantku se je sanjalo.“ Ali drugo noč prav tako in tretjo noč zopet, in Ivo najmlajši je bledel in hiral.

Četrto noč skrbni materi ni dalo drugače in si je postlala poleg bolnega Iva; pod zglavje pa si je dala praproti, ki ima tako moč, da razkrije vsakateri čar. Sinko je spal in tudi ona je zatislila oči, kakor bi spala, toda je bdela in čakala, kaj bo. In ni dolgo čakala, pa se priplazi pri zaprtih durih v izbo čudna prikazen. Svetil je mesec, mati jo je dobro ločila. Bila je podobna veliki mački, pa je imela petero nog, bliže in bliže je prihajala, pa ko je prišla k postelji, se je vzpela na Iva najmlajšega. Legla mu je na prsi, zeleno so ji gorele oči, svojo glavo je pritisnila ob dečkovo glavo in Ivo najmlajši je britko zajechal.

Mati tiho in oprezno, pa hitro kakor blisk, zgrabi pošastno mačko za sprednji taci. Kakor v kleščah jo je držala, mislila si je: Če dušo pustim, zdaj mi ne uideš. Pa se je pošast zvijala, zvijala, rastla in ipzreminjala, in se izpremenila v dolgo, suho ženo v beli halji. Zdaj jo je mati spoznala in je vzkliknila: „Sestra moja mlajša, za svetega križa voljo, ali si ti?“

Prikazen je zavekala: „Jaz sem, tvoja sestra, in te prosim, odpusti mi, ker ne morem drugače! Ubrnila sem se grešnica otrok, zato se moram mrtva pokoriti toliko let,

kolikor otrok mi je bilo namenjenih. Živa sem se bala svoje rodne dece, mrtvi mi ne da miru, in se ponoči plazim k tuji, da bi me ogrela s svojim sladkim dihom: pa sem prokleta, da sem deci v strah, in joj, prejoj! — ni pomoči meni revil!“

Mati je rekla: „Mojih se mi več ne dotekni!“

Zbudil se je mož, vprašal, kaj je, in prižgal luč. Mati je izpustila sestro, ki se je spet izpremenila v peteronogo mačko, se splazila k durim in se potegnila skoz ključavnico.

K otrokom je ni bilo več. Pač pa je noč za nočjo javkala zunaj pred hišo. Materi se je smilila, neko noč je vstala, tiho odprla okno in pogledala, kaj sestra počenja. Pa je videla ranjko, sedela je pred hišo in nekaj pritiskala k prsim.

Vprašala jo je: „Bog ti pomagaj, sestra, kaj delaš?“

Sestra v beli halji jo je milo pogledala, ji je pokazala, da ima pri prsah kačo, in rekla: „Otrok nisem marala, zdaj dojm kačo.“

Ko so pretekla tri leta, se ni več prikazala.

Zahvala.

Ljubeznjiva naklonjenost premnogih dobrotnikov nam je omogočila, da smo dne 11. t. m. tako sijajno praznovali svoj družbeni praznik sprejema. Nekaterim sem se zahvalil osebno ali pismeno. Ker pa vseh niti ne poznam, niti ne morem do njih, bodi mi dovoljeno, da tem potom izrečem v imenu dijaške kongregacije pristrčno zahvalo posebno tudi še za izredno obilno denarno zbirko, katero smo porabili vestno v dani namen, ter za vse posojeno cvetje in zelenje. Bog bodi vsakemu plačnik! — Zahvalim se pa končno še vsem onim, ki so v tistih dneh odločno branili našo kongregacijo pred raznimi klevetami ljudi, ki je ne poznajo ter imajo o njej le pojme, vcepljene jim po protikrščanskemu časopisju, a jo vendar obsojajo na vsa usta. Tudi tem braniteljem: pristrčna hvala!

V Kranju, dne 25. maja 1930.

prof. Watzl,

kot vodja dijaške Marijan. kongregacije.

Župnija Kranj.

Oznanila za junij.

1. **Nedelja v osmini Vnebohoda**, prva ned. v mesecu, slovesno praznovanje župnijskih patronov sv. Kancijana in tov. Ob 6. in 10. sv. maša z dvema blagoslovoma, ob 10. slovesna peta sv. maša. Ob 6. Sv. obhajilo za možke, ki imajo v soboto prej in ta dan prednost pri vseh spovednicah. Ob 6.15 je shod za dekliško M. D.

Darovanje za župno cerkev je ta dan pri vseh opravih dopoldan in popoldan. Pop. ob 7. ura molitve in pete litanijske presv. Srca Jezusovega.

2. **Urna sv. maša na Rupih.**

3. **Urna sv. maša na Hujah.**

6. **Prvi petek v mesecu**, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

7. **Vigilija k binkoštnemu prazniku**, zapovedan strogi post-zdržek od mesa in pritriganje pri jedi. Ob 6.30 blagoslov krstne vode in na to peta sv. maša.

8. **Binkoštna nedelja**, ob 6. in 10. sv. maša z dvema blagoslovoma, ob 10. slovesna peta sv. maša, pred mašo se poje pesem Veni Sancte Spiritus. Ob 7. uri pete litanijske M. B. Ob 2. je na Premskovem shod za žensko M. D. Ves. odv. za III. red.

9. **Binkoštni ponedeljek**, nezapovedan praznik, služba božja po navadi. Pop. ob 7. litanijske M. B.

Shod za fante in može priredi ta dan na sv. Joštu katoliška akcija za vso kranjsko dekanijo. Vsi fantje in

možje so vabljeni, da se ga udeležijo. Na to cerkveno slovesnost pride pomožni škof. dr. Rožman in več odličnih govornikov. Podroben spored se ozna raz prižnice.

10. Sv. maša v smartnem za sosesko Čirčiče ob 7.30.

11. 13. 14. **Kvaterni dnevi**, 11. sv. maša na Hujah.

13. Na Rupih soseskina sv. maša.

15. **Nedelja presv. Trojice**. Služba božja po navadi, po 6. sv. maši vesoljna odveza za III. red. Zadnji dan za velikonočno spoved in obhajilo. Ob 7. kršč. nauk in litanijske presv. Srca Jezusovega.

19. **Praznik sv. R. T.** ob 6. sv. maša z blagoslovom brez pridige, ob 8. slovesna sv. maša brez pridige in na to gre procesija v Kokriško predmestje. Po 6. sv. maši vesoljna odveza za III. red.

Osmi praznik sv. R. T. sv. maša ob 6. z blagoslovom.

22. **Nedelja v osmini praznika sv. R. T.**, služba božja po navadi. Na Premskovem ob 9. sv. maša in na to procesija sv. R. T.

24. **Sv. Janez Krstnik.**

26. **Pričetek tridnevne** na čast presv. Srcu Jezusovemu.

27. **Praznik presv. Srca Jezusovega**, ob 6. sv. maša z blagoslovom v kapeli presv. Srca Jezusovega. Vesoljna odveza za III. red.

28. **Vidov dan** ob 9. uri slovesna sv. maša za vse, ki so umrli za vero in domovino.

29. **Sv. Peter in Pavel**, zapovedan praznik, ob 6. sv. maša z enim in ob 10. sv. maša z dvema blagoslovoma, ob 10. peta sv. maša. Po 6. maši vesoljna odveza za III. red.

Razno.

Cerkveni sedeži. Izpraznjeni cerkveni sedeži bodo šli od sedaj naprej vsi na dražbo. Nobena zadeva ne dela toliko neprimlik, kakor cerkveni sedeži. Kake 30 strank prosi za cerkvene sedeže, katerim jih ne morem dati. Če je kak sedež izpraznjen, je zelo težko določiti, komu naj se da. Če ga damo revnemu, se bogati pritožujejo: „Toliko dam za cerkev, pa ne dobim sedeža, ne bom več dajal.“ Če ga damo premožnemu, revnejši nergajo: „Le bogati ga dobe.“ No in potem mora župnik poslušati razne litanijske . . . Torej od sedaj naprej bo šel vsak sedež, ki se izprazni na dražbo, kakor predpisujejo škofijski predpisi.

„**Enoletnim prostovoljcem**“, ki še niso opravili velikonočne spovedi pripominjamo, da morejo opraviti velikonočno spoved samo še do prve nedelje po Binkoštih. Kdor ne sprejme velikonočnega sv. obhajila, smrtno greši!

Pungert. Za cerkev na Pungertu se bo še pobiralo, kjer se še ni. Na to prinese Kranjski zvon seznam darov in darovalcev.

Ženinom in nevestam. Kdor je oklican enkrat za trikrat, ne more biti poročen isti dan, ko se vrše oklici. Pred kratkem se je zgodilo, da je neki par prišel s silno nujnimi vzroki in prosil na vse pretege, da se poroči še isti dan. Po poroki pa pride neko dekle, katero je ženin varal že dolgo, ji obetal zakon in ima z njo celo otroka, ter vpraša, če je ta in ta res že poročen, ko ji je obljubil zakon . . . Kdor bo klican le enkrat, ne bo poročen vsaj dva dni po oklicih.

Red službe božje poleti ob dalavnikih je sledeči: ob 6. prva sv. maša, druga ob 6.30 je le v tem slučaju, če je dovolj duhovnikov na razpolago, tretja ob 7. in zadnja ob 7.30. Nekateri bi radi imeli drugačen red, toda vsem ustreči ni mogoče!

Pisem brez podpisa — takozvanih anonimnih pisem — naj nikdo ne pošilja, ker se na nje nič ne oziramo. Kdor ima kako željo, pritožbo ali kaj podobnega, naj kar pride v župno pisarno osebno ali pa naj opravi to s pismom, ki nosi podpis. Če želi, da ostane zadeva tajna, se ni treba bati, da bi se kaj izvedelo.

Sv. pismo — lep slovenski prevod se dobi v trgovini Mirija. Zadnje čase je zopet hodil nekak agent in vsiljeval krivoversko prestavo sv. pisma, po zelo nizkih cenah. Pri tem je delil tudi letake, ki priporočajo to knjigo. Župljani naj se nikar ne dajo zapeljati od takih agitatorjev! Pravo sv. pismo, izdano po originalu, nosi potrdilo škofa, če tega knjiga nima, potem veste, da takega ne smete ne kupiti in ne hraniti v hiši.

Župnija Šmartin.

Oznanila za junij.

Na binkoštno nedeljo bo zjutraj ob 6. sv. maša z blagoslovom, ob 9. slovesna sv. maša z dvema blagoslovoma, pop. ob 2. uri pete litanije Srca Jezusovega.

Na binkoštni torek gre obljubljen procesija na Breg, da bi izprosili od Boga odvrnenje hude ure in toče.

15. junija praznik sv. Trojice, duh. opravilo zjutraj po navadi, ob 9. uri sv. maša združena z blagoslovitvijo „Šmartinskega doma“. — Pri sv. maši pojejo pevci kranjskega pevskega okrožja, govoril bo g. kanonik dr. Tomaž Klinar. Po službi božji bo blagoslovitev doma, govoril bo dr. Marko Natlačen. Popoldne bo prosvetna prireditev: tekmovalstvo kranjskega pevskega okrožja (vodja g. Ciril Mohor) — koncert jeseniške godbe.

19. junija praznik sv. Rešnjega Telesa, zjutraj ob 6. uri sv. maša po navadi, ob 8. uri slovesna sv. maša, po sv. maši procesija sv. Rešnjega Telesa po običajnem redu.

22. junija bo fara proslavila 25 letnico župnikovanja g. župnika Alojzija Šarca. — Na sv. Joštu bo procesija s sv. Reš. Telesom zjutraj ob pol 6. uri, potem sv. maša.

V četrtek 26. junija **se prične tridnevnik v čast presv. Srcu Jezusovemu**. Sv. maša vse tri dni pri oltarju Srca Jezusovega z blagoslovom, po sv. maši litanije Srca Jezusovega.

V soboto 28. junija **Vidov dan**, ob 8. uri šolska sv. maša, po sv. maši libera za vse, ki so padli v vojni za vero in domovino.

29. junija praznik apostolov sv. Petra in Pavla, zjutraj ob 9. uri sv. maša z blagoslovom. Popoldne shod dekl. Marijine družbe v Šmartinskem domu.

Duh. svetnik Pokorn.

Iz cerkvene zgodovine Kranja.

(Nadaljevanje.)

Vaša presvetlost pa stori s tem Bogu dopadljivo in veleslavno krščansko delo, za kar vam bom jaz in vsa duhovščina iz srca hvaležna, ki Vam želi dolgo in zmago-slavno vladanje in prosi Vsemogočnega noč in dan za Vas v vsej goreči udanosti.

Istočasno piše škof Chroen tudi apostol. nunciju v Gradcu ter ga obvesti, da se je radi tega, ker se je gosp. očak drznil dejansko in po svoji lastni oblasti njegovega vikarja v Kranju postaviti župnikom istotam proti določnim in starim svoboščinam cesarjevim in papeževim, po katerih je ljubljanski škof izvzeta popolnoma iz očakove oblasti in je podložna edinole sv. stolici, pritožil pri presvetl. nadvojvodu Ferdinandu, kot patronu in zaščitniku škofije ljubljanske, proseč ga, da obravnava z Vami, ki imate kot nuncij apostol. Sedeža polno oblast, da se gosp. očak v svojem znanem nasilstvu ukroti, njegove nespametne grožnje in neopravičeno prisvoje si cerkvene kazni nad onimi, ki mu niso podložni, odstranijo radi splošnega blaga, da ne bom imel jaz prilike z njegovimi služabniki, ki mene

žalijo in razburjajo mojo škofijo, enako postopati, kakor on z mojim vikarjem. In ker je presvetli gosp. nadvojvoda kot velik gorečnik pravičnosti in miroljubnosti odposlal Vašemu gospostvu mojo pritožbo s prilogami kot edino kompetentnemu (rednemu) sodniku cerkvenemu naju obeh in dodal še k temu dobrohotno svoje nadvojvodsko priporočilo, da bi zabranil nove in nezaslišane nakane očakove in ohranil meni in ne njemu podložno kranjsko župnijo, za kar goreče in ponižno prosim tudi Vaše gospostvo, ker sem glede nje že skoraj celo stoletje bil v mirni posesti, katero je kranjski magistrat mojemu predniku pokojnemu Krištofu izročil. Ako pa hoče gospod očak obravnavati z menoj po postavnem pooblaščenju, prav, naj se le določi čas, toda s tem pristavkom, da med tem, dokler ne pade odločitev, ne vzemirja mojih služabnikov in posesva ljubljanske škofije s svojimi novotarijami. Protestujoč proti temu rečem, da niti za trenutek ne odstopim od svojih pravic in svoboščin in ne dam prostora njegovim novotarijam. Z ozirom na to se priporočam Vašemu gospostvu z vso udanostjo.

Po dolgem presledku vendar odgovori oglejski očak Francišek Barbaro po svojem naddijakonu Trebuhanu dne 20. dec. 1606 iz Vidma ljubljanskemu škofu, ki je pismo prejel dne 29. jan. 1607., sledeče: „Minuli mesec smo obravnavali o zadevi župnije v Kranju, pa smo prišli po svoji prevdarnosti in pravičnosti do spoznanja, da ljubljanski škof nima nobene pravice do nje, ker le užitek nje je bil združen z ljubljansko cerkvijo in namen sv. Očeta ni bil, da bi odvzel nam pravico sodstva in oblast do nje, ker podeljene milosti se razumevajo vedno tako podeljene, da ne trpi drugi škode, zlasti v kočljivih stvareh, kakor je vjedinenje, kjer je treba prav določne razlage. S temi in drugimi pametnimi razlogi in pravom naj se Vaše gospostvo pomiri, zadovolji. Pa nič manj kot to, kakor slišimo ravnokar, si prisvaja vso oblast in pravico nad župnijo, rabi pontifikalijo, birmuje proti določbam in namenu sv. kanonov, kar je podeljeno z vsem pravom v zadovoljstvo naše cerkve. Radi tega svarimo Vaše gospostvo, naj se vzdrži tega, kar smo omenili, kakor zahteva pravičnost, in naj se ne vtika več v zadeve te cerkve, kar se tiče duhovnih opravil in pravic, ki so bile in so naša stvar, da ne zapade onim kaznim, ki zadevajo tiste, ki ravnaajo nasproti sv. kanonom ter izvršujejo pontifikalijo v tuji škofiji moteč pravice drugih prelatov, kar bi nas prisililo, da sporočimo vse sv. stolici in prosimo za blagor in mir naše cerkve. To želimo od Boga, da se vse srečno izide.“

Jako zanimivo je, da se je tudi konzistorij stolnega kapitlja zavzel za kranjskega vikarja Mgr. Janeza Friderika Klementa, duhovnika ljubljanske škofije. Sešel se je v soboto dne 17. marca 1607. v škofijskem dvorcu, kjer je presvetli knez in predstojnik Tomaž, po božji in apostol. sedeža milosti škof ljubljanski in tajni svetnik nadvojvode Ferdinanda, pregledal vse po gospodu Klementu kot vikarju kranjskem ob raznih časih predložene različne pritožbe proti in nasproti gospodu očaku oglejskemu in njegovemu naddijakonu gosp. Mgr. Boštjanu Trebuhanu o zadevi in povodu župnije ali vikarijata kranjskega. Pregledala se je intimacija (obvestilo), ki jo je gosp. očak poslal Klementu in s katero ga zopet priznava župnikom kranjskim in ga odlikuje s to župnijo. Pregledale so se vse zagrožitve, ki so sledile potem, ko se Klement ni oziral na omenjeno intimacijo.

(Dalje prihodnjič).

Razširjajte „KRANJSKI ZVON“!